

Sarpsborg kommune

Epost: postmottak@sarpsborg.com

Norges jeger- og fiskerforbund Østfold

Storgata 5, 1890 Rakkestad

Epost: ostfold@njff.no

Sak 21/07483

Høring – Forskrift om begrensning med ferdsel av motorfartøy på innsjøer og elvestrekninger i Sarpsborg kommune

Viser til høringsbrev med vedlegg, datert 1-12-2021. Denne ble ikke sendt oss på høring. Derimot mottok vi høringen på tilsvarende regler i saltvann. Det var først da vi skulle lese gjennom de siste at vi så et vedlegg som nok ved feiltagelse fulgte denne saken og dreide seg om ferskvann. Vi kontaktet derfor Sarpsborg kommune og fikk oversendt høringsdokumentene den 21-12-21.

Generelt

Norges jeger- og fiskerforbund er en interesseorganisasjon for jegere, fiskere og friluftsfolk. Vi samler 5600 medlemmer fordelt på 27 lokalforeninger i Østfold. I Sarpsborg kommune har vi 4 foreninger: AJFF Sarpsborg, Sarpsborg og omegn JFF, Skjeberg og omegn JFF og Varteig JFF.

Sarpsborg kommune har med det fremlagte forskriftsutkastet fremmet en sak med til dels dramatiske effekter for mange av våre medlemmers interesseområder.

Kommunen foreslår å innføre langt strengere fartsbegrensninger i ferskvann, men det antydes også et totalforbud mot ferdsel med båt på flere av vannforekomstene gjennom kommuneplanen ved en senere anledning (jfr. kommentarer til forskriftens §1). Til sist legger forskriften opp til et forbud mot forbrenningsmotorer, og at kun de minste elmotorene skal være tillatt fra 2026.

Sarpsborg kommune har noen av Norges meste spennende bestander av sportsfisk, kanskje særlig hva gjelder karpefisk, abbor og gjedde. Dette er en ressurs som i liten grad har blitt viet noen interesse av kommunen, men verdsettes høyt av mange innbyggere og tilreisende. Kommunen har i svært liten grad bidratt til å tilgjengeliggjøre vannforekomstene i kommunen for friluftsliv og sportsfiske, men derimot tillatt nedbygging med boliger, veier og industri over lang tid.

Heller enn å legge flere hindringer i veien for brukerne av vann og vassdrag i kommunen, bør kommunen i større grad prioritere tilrettelegging. Regulering må til, men de foreliggende forslagene er til dels svært dramatiske og ekskluderer mange brukere. Vi viser til våre kommentarer og begrunnelser under.

Her er våre kommentarer til de forslagene tilknyttet de enkelte vannforekomstene:

§1 Virkeområde

Våren 2021 ble motorferdsellovens §5 endret, med følgende tillegg: *Kommunen kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om adgang til bruk av motorfartøy med elektrisk motor med inngangseffekt opptil 800 watt på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer. Ved vurderingen av om det skal åpnes for slik ferdsel, skal det legges vekt på hensynet til vannet som levested for viltarter og fugler, og særskilt vekt på hensynet til hekkeområder. Det kan ikke gis adgang til motorferdsel som innebærer vesentlig skade på fugleliv.*

Det ble dermed i større grad åpnet for at kommuner også kunne tillate bruk av elmotor med inngangseffekt på opptil 800W også på innsjøer med areal mindre enn 2 km². Det er i så måte temmelig overraskende at kommunen velger å gjøre akkurat det motsatte i sine nye forskrifter. Både Børtervannet og Langen (delt med Rakkestad) kunne vært aktuelle for en vurdering av en slik åpning.

§2 Tunevannet

Vi støtter ikke forslaget som er fremlagt på høring, men mener det burde være tillatt med elmotor på inntil 800 watt på Tunevannet. I utgangspunktet er Tunevannet mer enn 2 km², og dermed kunne også forbrenningsmotorer ha vært tillatt. Det er IKKE en utbredt oppfatning at det er forbudt med motorfartøy på Tunevannet. Det er derimot ikke lagt til rette for å sette ut båt der. Dermed blir det også begrenset med båter.

I et vann som ikke er mye større enn 2 km² er det imidlertid ikke urimelig med en begrensning på motorferdsel med båt. Dette kan løses gjennom et forbud mot forbrenningsmotorer, mens elmotorer på inntil 800 watt bør være tillatt. De utgjør ingen forurensningsfare, lager ingen støy og maksimal hastighet overstiger ikke 5 knop.

§3 Isesjøen

Vi støtter ikke forslaget som er fremlagt på høring, men synes en rimelig løsning er at maksimal hastighet ikke må overstige 5 knop inntil 50 meter fra land og ellers ikke overstige 10 eller 15 knop. Det er også rimelig at man f.eks. fastsetter en fartsbegrensning på 5 knop i Rørsjøen.

Det er også i Isesjøen begrenset med båtutsett og tilhørende parkering, så dermed er det naturligvis også begrenset med båter på innsjøen.

§4 Vestvannet, Isnesfjorden og Vestvannet

Vi har ingen innvendinger mot forslaget.

§5 Glomma oppstrøms Sarpsfossen

Vi ingen innvendinger mot forslaget.

§6 Påbud om elektrisk motor med inngangseffekt på opptil 800 watt

Vi støtter ikke forslaget slik det foreligger, og vil på det sterkeste advare mot å innføre dette. Det er en rekke grunner til dette:

- En elmotor på 800 watt er svært liten i både bruks- og markedssammenheng, og tilsvarer kun en forbrenningsmotor på 1,5-2 hk (hestekrefter). I dag har de fleste som kjører med båt på Glommavassdraget og tilhørende innsjøer motorer på minst 9,9 hk., og gjerne 20-50 hk.
- Mange dedikerte sportsfiskebåter som benyttes i området har allerede såkalte «frontmonterte» elmotorer som fungerer til både oppankring via GPS og transport mellom fiskeplasser, men de aller fleste av disse faller utenfor kravet på 800 watt. En frontmontert elmotor på 800 watt, eller mindre på større båter, er helt hjelpeløs ved vindhastigheter over 3-5 m/s.
- Større og tyngre sportsfiskebåter (>15,5 fot) som allerede benyttes flittig av flere i nevnte områder, særlig Minge- og Vestvannet, vil med en hekkmontert elmotor på 800 watt ikke oppnå særlig høyere fart enn 1-1,5 knop. Av sikkerhets-, distanse- og rekkeviddemessige årsaker, vil dette begrense fisket i enormt stor grad og føre til et unormalt høyt fiske- og brukstrykk i områdene nær båtrampene.
- Selv utvalget av aktermonterte elmotorer større enn 55 lbs (skyvekraft), er i dag meget begrenset. Bruktmarkedet er ikke-eksisterende, og prisen på det begrensede utvalget som finnes av nye motorer er svimlende høyt sett mot effekt.
- Prisen på en elmotor pluss akseptabelt batteri på størrelse med en 9,9 hk forbrenningsmotor, altså en passende motor for en båt på 12-14 fot, er på minst kr 70000,-. Ut fra kommentaren til §6 ser det ut at kommunen synes det er en helt rimelig sum alle med båt i ferskvann greit skal måtte betale i løpet av de neste årene. Et slikt pålegg vil i praksis stanse alle ungdommer, uføre og pensjonister fra videre båtbruk på de aktuelle vannene.

På lengre sikt kan man forvente at alle båter, både i salt- og i ferskvann, skal drives av elektriske motorer. Vi er imidlertid langt fra der i dag. Et samlet Storting har i behandlingen av Nasjonal transportplan (NTP) satt som mål at i 2025 skal alle nye personbiler og lette varebiler være nullutslippskjøretøy. Det er noe helt annet enn at det i NTP hadde stått at i 2025 skal ingen personbiler og lette varebiler med forbrenningsmotor kunne kjøres i Norge. Men det er i praksis dette Sarpsborg kommune foreslår for fritidsbåter i ferskvann.

Litt mer om de aktuelle vannforekomstene og elmotorer:

Om vannene:

I dag er Mingevannet og Vestvannet populære i sommerhalvåret blant abbor- og gjeddefiskere fra hele Østlandet. Sesongen er først og fremst fra april til mai, og fra august til november. Det er ofte vanskelig å få parkeringsplass ved båtutsettet ved Trøskenbrua.

Sportsfiskerne kan grovt deles i to grupper. Den ene gruppa reiser rundt på hele Østlandet og fisker de store sjøene der. Disse har som oftest båter som er spesialrigget for denne typen fiske. Den andre gruppa, som er den største, er de lokale sportsfiskerne fra Sarpsborg og tilleggende kommuner. Her går det mest i billige småbåter fra 12-16 fot, som gjerne er noen titalls år gamle, og satt opp med

forbrenningsmotorer på 9,9-25 hk. Båt og motor er da gjerne verdt kr 10-30.000,- om de skulle selges, og mange har spart opp til og rigget disse gjennom flere år.

Det er for øvrig svært dårlig tilrettelagt for utsett av båter i tilknytning til Glommas vestre løp i Sarpsborg, så langt flere hadde nok benyttet vassdraget om det var tilrettelagt for bruk. Dette skiller seg dog lite fra resten av kommunens større vannforekomster, da disse generelt også er svært lite tilrettelagt for sportsfiskere med båt.

Det er kun ett åpent offentlig båtutsett i Isesjøen (laget på dugnad), og parkeringsplassen i tilknytning til denne er som regel full fra april til september. Isesjøen er godt ansett blant abborfiskere fra hele fylket, selv om det tidvis kan være mye bifangster av mindre gjørs.

Tunevannet var et glimrende abborvann for 10-30 år siden, men siden gjørsen ble satt ut har sammensetningen av predatorfisk endret seg. Det ser vi også i andre vann der gjørs blir innført. Bestandene av gjedde og abbor går tilbake. Det er derfor mindre populært å fiske i Tunevannet enn det var tidligere, men det er fortsatt mange som fisker der.

Om elmotorer:

En elmotor på 800 watt er den maksimalstørrelsen som ble satt for unntak som kan gis for innsjøer under 2 km², da loven for motorferdsel ble myket opp så sent som våren 2021. Dette er en svært liten motor, som i stor grad kun egner seg på båter under 14 fot, og vann på inntil 2-3 km² (Tunevannet). I praksis er innføring av en maksimalgrense på 800 watt en snikinnføring av en maksimal hastighet på 5 knop i alle ferskvann i kommunen.

Det vil være livsfarlig å legge ut på Glomma inkludert Minge vannet og Vestvannet i en båt med en motor med kun 800 watt. Det østre løpet bør ingen prøve å kjøre på med en slik liten motor, og det vestre løpet vil også være farlig på flomvannføring.

Følgende elmotor har en inngangseffekt på 1000 watt. Dette tilsvarer en 4 hk bensinmotor. Prisen er kr 25000,-. Maksimal fart er oppgitt til 5 knop, men dette er en fabrikkmåling, og det er stor forskjell på båter. På mer enn 70% av full gass varer det innebygde batteriet kun i maksimalt 1 time. Det betyr at man må kjøpe et ekstra batteri.

<https://www.westsystem.no/p/19507/torqueedo-travel-1103-c>

Motoren under skal ifølge fabrikken tilsvare en 9,9 hk bensinmotor. Den har da en inngangseffekt på 4000 watt. Prisen er rundt kr 42000,-. I tillegg må man kjøpe et eksternt batteri. Et eksternt batteri som varer mer enn to timer på full gass, koster mer enn kr 30000,-.

<https://www.westsystem.no/p/13263/torqueedo-cruise-40-t>

Ingen av de mest kjente små elmotorene oppgir effekt i watt, jfr. den foreslåtte grensa på 800 Watt. Dette kan imidlertid beregnes. En Minn Kota Traxxsis 45 er en temmelig bra dimensjonert elmotor for ferskvannsfiske med mindre båter. Den er på 12V og gir en skyvekraft på 20 kg (=44,09 pund). Det gir en skyvekraft som teoretisk holder til en båt med last på 992kg. Motoren er da på 529 Watt. Hastigheten man oppnår er imidlertid lav, ofte ikke raskere enn 2,5-3 knop.

Vi håper kommunen tar til fornuften og følger våre innspill til forskriften som er på høring. Vi vil i tiårene fremover se en overgang til elmotorer fra forbrenningsmotorer også på båter, men alt for stor iver i å haste på denne overgangen vil ramme mange som nyter fiske og friluftsliv i kommunen.

Mvh.

For NJFF Østfold

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Ole-Håkon Heier".

Ole-Håkon Heier

Regionsekretær

